

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/137/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3523201132
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:3523201132.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov: matka I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. L. M. F., W. XXXX/X, a otec U. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. L. M. F., Q. XXXX/X, o návrhu otca na nariadenie výchovného opatrenia, na odvolanie matky voči rozsudku Okresného súdu Trenčín, č. k. NM-9P/62/2023 - 53 zo dňa 07.07.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č. k. NM-9P/62/2023 - 53 zo dňa 07.07.2023 Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) uložil maloletej M. a jej rodičom výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny S., so sídlom A., Na R. XXX/XX (ďalej len „CDR S.“) v rozsahu 40 hodín. Súčasne uložil CDR S. povinnosť podávať správu o realizácii výchovného opatrenia raz za tri mesiace.

Prvostupňový súd poukázal na to, že komunikácia rodičov nie je dobrá. Matka svojím postupom a prístupom k maloletej spôsobuje, že táto sa bez akéhokoľvek objektívneho dôvodu odmieta s otcom stretávať či dokonca s ním komunikovať a prejavuje sa u nej správanie (škriekanie, vrieskanie), ktoré je skôr signálom nezvládnutej výchovy alebo toho, že dieťa potrebuje pomocť. Súd prvej inštancie nespochybnil starostlivosť matky po stránke vzdelávania, ošatenia či hygieny, avšak matkin prístup k stretávaniu s otcom vyhodnotil ako deštruktívny pre maloletú s pravdepodobnými budúcimi následkami na psychickom a sociálnom vývoji maloletej. Podotkol, že nikdy v minulosti nebolo preukázané, že by otec maloletej akýmkoľvek spôsobom ublížil; vždy mal snahu sa na jej výchove podieľať. Maloletou uvádzané dôvody, kedy jej otec údajne ublížil, považoval za banálne. Prvostupňový súd vyhodnotil, že postoj maloletej je ovplyvnený výlučne matkou, resp. babkou, pričom matka neurobila žiadny pozitívny krok k riešeniu situácie, napriek tomu, že je voči nej vedený výkon rozhodnutia a aj trestné konanie. Podľa názoru prvostupňového súdu otec pristupuje k riešeniu situácie zmierlivo, matka však zaujala pasívny postoj. Maloletá je neustále pod jej dohľadom alebo dohľadom starej matky a nie je vedená k samostatnosti. Navyše, v období puberty hrozí, že matka výchovu dcéry nezvládne. O matkou uvádzaných dôvodoch, pre ktoré sa dieťa nezúčastňuje školských výletov zo zdravotných dôvodov, mal pochybnosti. V tejto súvislosti poukázal na to, že strava maloletej je obmedzená výlučne na jedlo, ktoré jej chutí.

Podľa súdu prvej inštancie emocionálne zaťažujúce situácie u maloletej M. svedčia o potrebe psychologickkej pomoci. Účelom nariadeného opatrenia je dosiahnuť psychickú vyrovnanosť dieťaťa

a umožniť mu, aby spracovalo svoje vnútorné konflikty, ktoré rodina sama nie je schopná riešiť. Psychológ následne môže pristúpiť aj k realizácii ďalších opatrení. Podľa názoru súdu prvej inštancie sa psychologickému poradenstvu musia podrobiť aj obaja rodičia, keďže nie sú schopní spolu riadne a v záujme dieťaťa komunikovať a doterajšie opatrenia nevedli k náprave ich vzájomných vzťahov. Mal za to, že najmä u matky je potrebné dospieť k zmene postoja k úlohe otca ako rodiča. Prvostupňový súd vychádzajúc z § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka tvrdiac, že ona ani jej matka maloletú proti otcovi nehuckajú, ale otec dlhodobo klame, zavádza Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, políciu, súd a taktiež učiteľku maloletej.

Pokiaľ sa maloletá nezúčastnila školy v prírode, bolo to z dôvodu jej ochorenia, pričom v období pandémie COVID19 sa žiadne akcie neorganizovali. Navyše výlety aj škola v prírode sú dobrovoľné a nepovinné, nemožno nikoho na ich účasť nútiť. Hoci dcéru v minulosti objednala do Centra pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie, táto bola často chorá, preto sa termín presúval. Za účelové klamstvá považovala matka hodnotenie jej komunikácie s inými rodičmi ako aj jej vyjadrenia o učiteľke maloletej. Vyjadrenia susedy, ktorá nevychádza z domu a požíva alkohol, považovala za nezmysel, a nie za relevantný dôkaz. Tvrdila, že M. nikdy nekričala o pomoc.

Keďže maloletá sa rozhodla prihlásiť na osemročné gymnázium, matka mala za to, že sa musí viac venovať príprave na prijímacie skúšky, prípadne doučovaniu. Sociálne siete využíva tak ako jej rovesníci a vo videách, ktoré zverejňuje, je šťastná, čo sa podľa matky otcovi nepáči. Sprevádzanie maloletej do školy dospelou osobou považovala za prirodzené. Skutočnosť, že maloletá odmieta stretávanie s otcom, nie je podľa matky výchovný problém, ale dôsledok jeho nevhodného správania sa; M. s ním nikdy nemala pekný vzťah.

Ďalej matka poukázala na to, že z dôvodu pandémie a pre absenciu zažívacích ťažkostí nebolo nutné s maloletou chodiť na gastrovyšetrenia. Stravu v školskej jedálni nepovažovala za dobrú a zabezpečila maloletej stravu, čo jej chutí. Poprela tiež nespoluprácu s úradom práce, mala len technické problémy s emailmi a telefónom.

Ku situácii zo dňa 13.04.2023, keď maloletá odmietla ísť ku kolíznemu opatrovníkovi, matka poukázala na zlý psychický stav maloletej a jej následné zdravotné ťažkosti. Mala za to, že prístup kolízneho opatrovníka je neprofesionálny, bez potrebnej empatie k dieťaťu; naznačila aj jeho zaujatosť voči nej. Žiadala, aby bol rešpektovaný jasne formulovaný názor maloletej.

Podľa matky otec nikdy nemal záujem o chorú dcéru, pretože sa bál náklady. Namietala tiež, že fotí maloletú v pyžame bez jej súhlasu. Podľa matky úmyslom otca je len robiť jej schválnosti.

Ďalej poukázala na to, že CDR S. je vzdialené viac ako 25 km, ona nemá auto a dochádzka tam je komplikovaná, pričom poradenstvo v dopoludňajších hodinách vôbec nepripadá do úvahy a v poobedňajších hodinách maloletá navštevuje krúžky. Ďalej poukázala na výsledky maloletej v škole a na krúžkoch, jej obľúbenosť v kolektíve, inteligenciu, slušnosť, s tým, že odmietanie otca nie je výchovným problémom maloletej. Navyše, táto má k uloženému výchovnému opatreniu negatívny postoj, čo ešte viac narúša jej vzťah s otcom. Napadnutý rozsudok navrhla zrušiť.

3. Otec sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že matka sústavne klame, vedome nič nerešpektuje, nevhodne sa vyjadruje na prácu kolízneho opatrovníka a triednej učiteľky maloletej, dokonca pred maloletou. Maloletú izoluje a ponecháva na sociálnych sieťach bez dozoru. Strava maloletej je jednotvárna bez vitamínov. Poprel, že by nemal záujem o dcéru, keď je chorá, avšak žije v spoločnej domácnosti so svojou 82-ročnou matkou, ktorú chcel z preventívnych dôvodov chrániť, keď mala maloletá covid alebo ovčie kiahne. Ak dcéru fotil, tak ako dôkazný materiál za účelom preukázania, že táto nie je pripravená na stretnutie, hoc to matka vždy tvrdila. Bol presvedčený, že maloletá potrebuje odbornú pomoc, pretože matka ohľadne duševného vývoja maloletej úplne zlyhala, nedokáže jej vysvetliť, prečo by mala chodiť k detskému psychológovi, nevie ju motivovať ani pripraviť na stretnutie s ním. Podľa otca ho matka sústavne ohovára, dcéru hucká proti nemu, čo ovplyvňuje názor dieťaťa. Poukázal na to, že on na rozdiel od matky spolupracuje so všetkými zainteresovanými úradmi.

4. Kolízny opatrovník vzhľadom k rozsiahlemu dokazovaniu na súde prvej inštancie navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

5. S vyjadrením otca matka nesúhlasila považujúc ho za účelové výmysly a klamstvá, zopakujúc dôvody uvedené v odvolaní. Zdôraznila, že pokiaľ by maloletá žila v takom prostredí, ako opisuje otec, nebola by taká úspešná v škole, ani v záujmových krúžkoch.

Už na psychologické poradenstvo v CDR M. L. M. F. v máji 2022 maloletá odmietla chodiť po zistení, že jeho účelom je zlepšiť vzťah s otcom, vnímajúc to ako nátlak. Tieto sedenia podľa matky nemali žiadny pozitívny výsledok a na maloletú pôsobili traumatizujúco. Opätovne matka poukázala na to, že maloletá, s ktorou nie sú žiadne výchovné problémy, má výborný prospech a dosahuje vynikajúce výchovno-vzdelávacie výsledky, pričom sa potrebuje pripraviť na skúšky na osemročné gymnázium a venovať sa činnostiam v základnej umeleckej škole a v súkromnej tanečnej škole, prípadne voľný čas tráviť so svojimi kamarátmi. Tvrdila, že pre nedostatočnú funkciu pankreasu musí maloletá dodržiavať šetriacu stravu a vyhýbať sa potravinám spôsobujúcim jej ťažkosti. Poprela znevažovanie bývalej triednej učiteľky maloletej z jej strany a zopakovala svoje námietky voči pracovníkovi kolízneho opatrovníka. Podľa jej názoru nútenie detí do stretávania sa s rodičom zo strany úradnej moci je kontraproduktívne a mohlo by v nich posilňovať ešte väčší odpor k rodičovi, pričom povinnosť štátnych orgánov použiť donucovacie prostriedky by nemala byť neobmedzená a mala brať ohľad na najlepší záujem dieťaťa a jeho práva. Poukázala na to, že Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že použitie donucovacích opatrení môže mať za následok degradáciu vzťahov medzi dieťaťom a neempatickým rodičom. Podľa nej pokiaľ mal. deti explicitne odmietajú psychologické poradenstvo a toto si spájajú so vzťahom k rodičovi (teda, že len z dôvodu správania sa otca musia podstupovať psychologické posúdenie), čím nie je podľa matky splnená hmotnoprávna podmienka uloženia výchovného opatrenia, že bude vykonávané v záujme maloletých detí. Mala za to, že úspešne budovať rodinné vzťahy a náklonnosť nie je možné na silu a rozkazom, ale slobodne, spontánne a za rešpektovania dôstojnosti, autonómie a vôle dieťaťa.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ v spojení s § 3 ods. 5 CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok prvoinštančného súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Odvolací súd dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, ktoré následne správne právne posúdil a pri rozhodovaní vychádzal zo zásad stanovených Zákomom o rodine vo vzťahu k uloženiu výchovných opatrení. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto len konštatuje jeho správnosť, pričom uvádza, že matka v odvolaní neuviedla žiadne dôvody, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav, resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd dopĺňa nasledovné:

8. Vzhľadom na prvostupňovým súdom zistený skutkový stav považoval aj odvolací súd za nevyhnutné nariadenie výchovného opatrenia, a to psychologického poradenstva, ktoré sa poskytne obom rodičom, ako aj maloletej. Napriek tomu, že v konaní nebol preukázaný žiaden objektívny dôvod, maloletá stretnutia s otcom odmieta, resp. ich sabotuje (napr. predstieraním spánku a pod.). Vzhľadom k uvedenému je podľa názoru odvolacieho súdu nutné zistiť príčinu tohto stavu a následne obnoviť a podporiť vzťah k otcovi. Účelom nariadeného výchovného opatrenia je za pomoci odborníka (CDR S.) prelomiť bariéru medzi dieťaťom a otcom, a súčasne za požadovaným účelom zlepšiť aj komunikáciu medzi rodičmi.

9. Hoci matka namietala, že maloletá má veľa povinností súvisiacich s plnením jej školských povinností, ako aj so záujmovou činnosťou, vzťah s otcom treba považovať za minimálne rovnako dôležitý pre dieťa, preto podľa názoru odvolacieho súdu odbornú pomoc za účelom obnovy vzťahu s otcom nemožno z matkou uvedených dôvodov obmedzovať. Možno dať matke za pravdu, že použitie donucovacích opatrení môže byť za určitých okolností kontraproduktívne a mať za následok degradáciu vzťahu medzi dieťaťom a rodičom, avšak matka neuviedla žiadnu inú alternatívu, či už z hľadiska miesta, času alebo spôsobu trávenia času s otcom, ktorou by v prejednávanej veci uložené výchovné opatrenie bolo možné efektívne nahradiť. V podstate žiadala len výchovné opatrenie, ako zaťažujúce pre ňu a maloletú, neuložiť, čo by dozaista viedlo k rovnakému následku, pred ktorým matka varovala, a to degradáciou vzťahu medzi maloletou a jej otcom.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu výchovné opatrenie vykonávané v rozsahu 40 hodín a vo vzdialenosti 25 km od bydliska maloletej v pomere k účelu nariadeného výchovného opatrenia

nemožno považovať za zvýšenú záťaž, ktorú by nebolo možné spravodlivo od matky a dieťaťa vyžadovať. Je právom dieťaťa poznať svojho rodiča a byť s ním v kontakte a uložené výchovné opatrenie má k realizácii tohto práva prispieť. Matka nepresvedčila odvolací súd o svojej rodičovskej spôsobilosti motivovať maloletú k stretávaniu s otcom bez nariadenia výchovného opatrenia. Vzhľadom k tomu námietka matky o neprimeranej záťaži spojenjej s podrobením sa uloženému výchovnému opatreniu, resp. o kontraproduktívnosti jeho nariadenia, ktorého plnenie podľa nej navyše obmedzuje/narúša plnenie pracovných povinností matky, resp. plnenie školských povinností a výkon záujmovej činnosti dieťaťa, neobstojí. Pokiaľ matka vedela primäť maloletú k absolvovaniu poradenstva v Centre pedagogickopsychologického poradenstva v Novom Meste nad Váhom, je v jej možnostiach zabezpečiť spoluprácu maloletej aj na stretnutiach v CDR S.. Hoci matka nepovažuje odmietanie otca maloletou za jej výchovný problém, odvolací súd má za to, že ide o okolnosť traumatizujúcu, s ktorou môže odborník CDR S. pomôcť maloletej sa vysporiadať, resp. objektívne zistiť príčinu existujúceho stavu, čo by malo byť aj v záujme matky.

11. Čo sa týka námietok ohľadne stravovania maloletej a jej zdravotného stavu, tieto nie je možné považovať za relevantné v súvislosti s uloženým výchovným opatrením, preto sa k nim odvolací súd nepovažuje za nutné ďalej vyjadriť.

12. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **o d v o l a n i e** nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).